

**UNDERSÖKNING BETYDANDE
MILJÖPÅVERKAN**
2024-06-12
Dnr KFKS 2022-00919

Undersökning om betydande miljöpåverkan för Detaljplan för Agaten i Boo, Nacka kommun

När ett förslag till detaljplan upprättas ska kommunen undersöka om detaljplanens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I undersökningen ska de omständigheter som talar för och emot betydande miljöpåverkan identifieras. Undersökningen utgår från de kriterier som finns i miljöbedömningsförordningen (2017:966). Efter undersökningen ska kommunen besluta om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Om detaljplanens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning, och ta fram en miljökonsekvensbeskrivning, för detaljplanen.

Som underlag för undersökningen har bland annat följande använts: Kommunens översiktsplan, kulturmiljöprogram, grönstrukturprogram och kustprogram. Riksintressen för kulturmiljö, friluftsliv och kommunikationer, samt riksintresse för kust- och skärgård. Strandskyddsområden, naturminnen, naturreservat, kulturreservat, Natura 2000-områden, naturvärdesinventeringar och Skogsstyrelsens inventering av naturvärden. Data från Östra Sveriges luftvårdsförbund samt data från VISS (VattenInformationssystem Sverige).

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott antog start-PM stadsbyggnadsprojektet den 12 juni 2023. Detaljplanen är därmed påbörjad efter den 1 januari 2018.

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Stadsbyggnadsprojektet är beläget norr om Orminge centrum och avgränsas av Ormingeringen i väster, Skarpövägen i norr och befintlig bebyggelse i Västra Orminge i söder. Marken som är föreslagen för ny bebyggelse är i dagsläget anlagd med ett befintligt parkeringsdäck och två ytor för markparkering.

Stadsbyggnadsprojektets övergripande syfte är att möjliggöra flerbostadshus i ett kollektivtrafiknära läge och bidra till en tryggare och mer sammanhängande bebyggelsemiljö. Projektets mål är att skapa byggrätter för cirka 200-250 bostäder varav 70 bostäder på

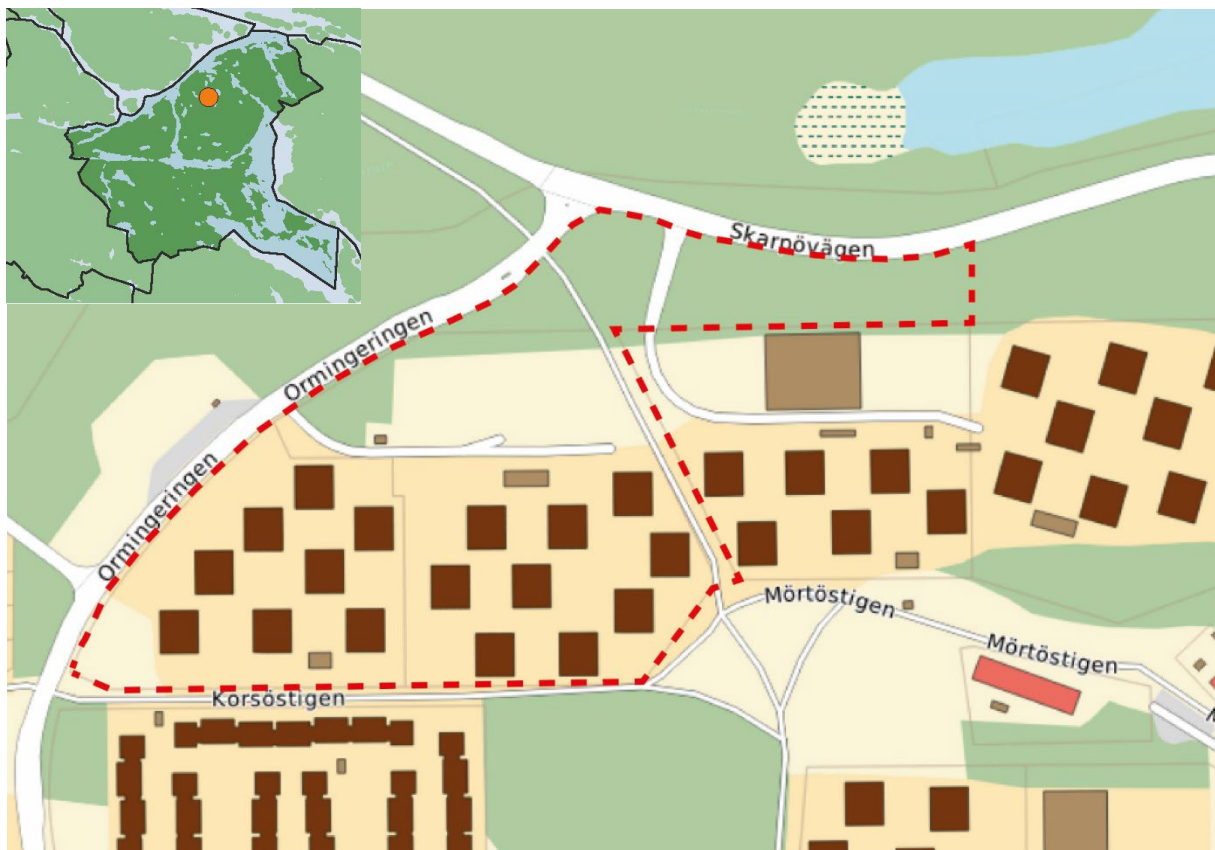
kommunens mark, öka tryggheten i området genom att bebygga parkeringsytor och genomföra projektet med ekonomi i balans. Syftet med att ta med befintliga flerbostadshus i södra delen är att värna de kulturhistoriskt värden som finns i bebyggelse och landskap.

Då projektet innehåller kommunal mark kommer det att bedrivas som ett stadsbyggnadsprojekt.

Den nya bebyggelsen ska utgå från den befintliga bebyggelsestrukturen avseende volym, skala och placering i landskapet. Den nya bebyggelsen ska komplettera befintligt bebyggelseområde och verka som en ny årsring genom hög arkitektonisk kvalitet. Projektet syftar även till att värna gröna miljöer, naturvärden och funktioner för gröna spridningssamband och rekreation.

Frågor som är utredda inför samrådet är spridningssambandet mellan skogarna i Rensättra och Skarpnäs, strandskydd och anpassningen till topografin.

Planområdets preliminära avgränsning



Planområdets preliminära avgränsning. Den lilla kartan visar var i Nacka kommun området ligger.

Checklista

Checklistan nedan används för att identifiera om genomförandet av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det motiverade ställningstagandet finns längst ned i dokumentet.

Övergripande	Nej	Ja	Risk för BMP	Kommentar
Kan genomförandet av planen komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB.	X		Om ja är det alltid BMP	
Anger planen, programmet eller ändringen förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § Miljöbedömningsförordningen eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen?	X			
Kommentar:				

Naturvärden	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Indirekt påverkan på Natura 2000	X				
Hotad växtart eller växtsamhälle (enligt eller EU:s art- eller habitatdirektiv eller fridlysta arter)	X				Se NVI för Agaten samt artinventeringar från Volten och Pylonen
Hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- eller habitatdirektiv	X				Se NVI för Agaten samt artinventeringar från Volten och Pylonen. Inga rödlistade eller skyddade arter har noterats.
Naturreservat	X				Naturreservat ligger på andra sidan vägen.
Naturminne	X				
Biotopskydd	X				
Djur- och växtskyddsområde	X				
Strandskydd		X			
Skogsvårdsstyrelsen nyckelbiotopsinventering	X				
Skogsvårdsstyrelsen sumpskogsinventering	X				
Särskilt känsligt område enligt ÖP eller grönstrukturprogrammet (ESKO i Nacka endast Erstaviken)	X				
Spridningssamband		X			Planområdet ingår i ett spridningssamband för främst tall

					men även ek (Enligt länsstyrelsens och kommunens analyser). Det är även utpekade som ett svagt spridningssamband mellan Rensättra och Skarpnäs enligt Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF 2050.
Särskilt skyddsvärda träd och trädmiljöer	X				Inga träd når definitionen för särskilt skyddsvärda träd. Inga utpekade skyddsvärda trädmiljöer inom planområdet.
<p>Kommentar:</p> <p>Planförslaget föreslår bebyggelse framför allt på idag redan i anspråkstagna parkeringsytor men några mindre områden med natur kommer att bli påverkade. Inom planområdet finns fina hällar med tall och ek vilka kan vara del av spridningssamband för tall- och eklevande arter. Hällarna i öster bevaras men hällarna mellan infartsparkeringen vid Skarpövägen och parkeringen för bostadshusen kommer att försvinna. De flesta tallar och ekar ska vara kvar men enstaka kan komma att behöva fällas. Viss kumulativ verkan på spridningssambandet finns genom de två närliggande detaljplanerna Inga särskilt skyddsvärda träd finns inom planområdet. De träd med naturvärden är två popplar som kommer att bevaras samt en död sälj med kläckhål/gnaghål av reliktböck som föreslås flyttas till närliggande naturområde. Planområdet ligger inom strandskyddat område men väl avskilt genom Skarpövägen vilket kommunen åberopar som särskilt skäl för möjligheten att upphäva strandskyddet.</p> <p>Sammantaget innebär planförslaget inte en risk för betydande miljöpåverkan.</p>					

Kulturmiljö	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Riksintresse kulturmiljövården	X				
Kulturhistoriskt värdefull miljö		X			Planområdet är beläget i den norra delen av Västra Orminge, som i Kulturmiljöprogrammet (KMP) är utpekade som en värdefull kulturmiljö. Planförslaget innebär i linje med rekommendationerna i kulturmiljöprogrammet att bebyggelsen placeras på till stora delar redan hårdgjorda ytor i områdets utkant.
Fornlämningar	X				
Byggnadsminne	X				
Kulturresevat	X				
Kommentar:					

Planförslaget utgör en begränsad del av det kulturhistorisk värdefulla området Västra Orminge. Planområdet är beläget i den nordvästra utkanten och de ytor som bebyggs omfattar framförallt ett parkeringsdäck som planeras att rivas, samt infartsparkeringar. Förslaget innebär sju nya punkthus i sex våningar samt underjordisk parkering. De nya husen har anpassats till den befintliga arkitekturen och strukturen i området avseende anpassning till terräng, volym, fotavtryck och placering. Samtidigt skiljer de ut sig genom ett något avvikande arkitektoniskt uttryck, då t ex fasader i trä och annorlunda takform tillåts. Tanken är att de ska kunna avläsas som en ny årsring, i linje med rekommendationer i KMP. Att parkeringsdäck rivs, samt att trafiken dras in i området på grund av ny infart till underjordisk parkering, påverkar avläsbarheten av den tidigare strikt uppdelade trafiksepareringen. Förslaget riskerar även att innebära en för Västra Orminge avvikande gårdsmiljö med stor andel plan och hårdgjord mark. Projektet bedöms för övrigt i stora drag vara anpassat till kulturmiljön och de riktlinjer som finns i kulturmiljöprogrammet. De något högre takhöjderna och annorlunda takformerna bedöms enligt studier av vyillustrationer inte påverka upplevelsen av det befintliga taklandskapet i området samt den karaktäristiska indelningen i separata bebyggelsegrupper.

Planförslaget bedöms ha en begränsad negativ påverkan på Västra Orminges kulturmiljö, men tillsammans med pågående planarbete i öster, kv Pylonen, blir den kumulativa effekten större då till exempel den ursprungliga tydliga trafiksepareringen i Västra Orminges norra utkant suddas ut.

Genom en annan parkeringslösning, som inte kräver infart via bostadsgård samt att möjliggöra en större andel grön yta mellan husen skulle de negativa effekterna på kulturmiljön kunna minskas.

Positivt för kulturmiljön är att 17 befintliga punkthus som ingår i detaljplanen förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser för att skydda deras kulturhistoriska värden.

Sammantaget innebär planförslaget en viss negativ påverkan på kulturmiljön i Västra Orminge, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Landskapsbild och stadsbild	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Påverkas landskapsbilden		X			Landskapsbilden kommer att påverkas sett från Skarpövägen och Booledden genom att nya volymer kommer att sticka upp i befintligt naturlandskap. Delar av befintlig natur samt nuvarande parkeringsytor kommer därmed att förändras till sin karaktär genom att ytorna ianspråkats av bebyggelse.
Påverkas stadsbilden		X			Stadsbilden påverkas lokalt genom att en förändring sker från obebyggd naturmark och parkeringsytor till bostadsområde med lokalgata och gårdsmiljöer. Föreslagen bebyggelsestruktur knyter an till befintliga hus och uttryck i kulturmiljön, våningsantal, punkthus.

Kommentar:

Den gröna zonen mellan vägen och bebyggelsen vittnar om stadsbildsidealet från tiden när Västra Orminge byggdes. Den gröna zonen mot vägen samt den glest tallbevuxna hållmarken är exempel på identitetsskapande element som är karaktäristiska för Västra Orminge som bebyggelsestruktur med bevarad natur mellan trafikleder och bebyggelse. Inom planen exploateras en del av ridån mot Skarpövägen och en del av den närnatur som är så karaktäristisk för området ersätts med en ny lokalgata, bostäder och parkeringsytor.

Landskapsbilden inom planområdet påverkas till viss del då husen blir synliga intill omgivande naturområden. Stadsbilden påverkas genom att karaktären ändras från naturpräglad och kuperad till anlagd och med plana gårdsytor. Det finns en risk att gårdarna emellan byggnaderna får en stor andel hårdgjord yta. Det skulle innebära en icke önskvärd skillnad i förhållande till befintliga förhållanden där det gröna inslaget är dominerande och gräsytorna går ända in till husens socklar. Närheten till natur blir mindre läsbar även om en del närnatur fortsatt finns kvar inom planområdet. Flera detaljplaneprojekt i anslutning till planområdet ianspråktar naturmark som är karaktäristisk för landskapsbilden i Västra Orminge. Detta projekt bedöms ha en begränsad påverkan på landskaps- och stadsbilden men tillsammans blir den kumulativa påverkan större då alla dessa projekt ianspråktar delar av naturmarken mot Skarpövägen eller Ormingeringen samt delar av hållmarken.

Sammantaget innebär planförslaget en viss påverkan på landskaps- och stadsbilden, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Rekreation och rörligt friluftsliv	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Riksintresse kustområde och skärgård (4 kap. MB)	X				
Riksintresse friluftsliv	X				
Upplevelsevärden enligt grönstrukturprogrammet		X			Det finns en grön kil som sammanbinder Skarpnäs, Rensättra och Velamsund som påverkas. I övrigt ligger området placerat mellan Skarpnäs naturreservat och de centrala delarna av Orminge.

Kommentar:

Gång och cykelstråket som löper genom området och som förbinder naturreservatet med de centrala delarna av Orminge bevaras inom planen, dock blir naturens närhet mindre läsbar när området bebyggs.

Tillgången till grönområden inom planområdet påverkas negativt till följd av detaljplanen. Bebyggelsen planeras till stor del på befintliga parkeringsytor men viss natur kommer behöva tas i anspråk. Naturliga lekmiljöer minskar inom planområdet då dungen mot Skarpövägen och Ormingeringen exploateras samt delar av berget i öster. Det finns dock god tillgång till natur i planområdets närhet som kan användas för naturlek eller utflykter. Centrala parken är en välbesökt park inom centrala Orminge som ligger ca 100 meter söder om planområdet, därmed tillgodoses behovet av park inom 300 meter.

Detta projekt bedöms ha en begränsad påverkan på rekreativvärdena men tillsammans blir den kumulativa påverkan större då flera intilliggande projekt ianspråktar delar av naturmarken mot Skarpövägen eller Ormingeringen samt delar av

hällmarken. Genom att fler kommer att röra sig i det intilliggande naturreservatet påverkas också upplevelsevärdena *Örördbet och trolska miljöer* samt *Skogskänsla* inom naturområdet negativt av planförslaget.

Sammantaget innebär planförslaget en viss kumulativ påverkan på rekreativvärdena men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Vatten	Påverkan på/Risk för			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Vattenskyddsområde	X				
Krävs vattenverksamhet?	X				
Miljö kvalitetsnormer för ytvatten	X				Om föreslagna dagvattenlösningar genomförs hotar inte planen att försämra miljö kvalitetsnormerna
Miljö kvalitetsnormer för grundvatten	X				
Förändring av grundvatten- eller ytvattenkvalitén – övriga vatten	X				
Förändring av flödesriktning av grundvattnet	X				
Minskning av vattentillgången i yt- eller grundvattentäkt	X				
Översvämning/ uttorkning		X			Detaljplanen medför inte försämrade översvämningproblematik till följd av skyfall om föreslagna skyddsåtgärder införs.
Höjda havsvattennivåer	X				
Förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i vattendrag, sjö	X				

Kommentar:

Vid skyfall kommer ledningsnätet fyllas upp och vattnet kommer istället att rinna på ytan. Området ligger delvis på en höjd med en befintlig lågpunkt där en gång- och cykelväg går under Skarpövägen. Området höjdsätts så att skyfallet avleds till den befintliga lågpunkten. Lågpunkten rymmer väsentliga volymer utan att orsaka allvarlig skada på byggnader eller infrastruktur. Vattnet kan sedan brädda ut mot Myrsjön via befintligt lågstråk. Skyfallsfrågan bidrar därför inte till att planen innebär betydande miljöpåverkan. Dagvatten hanteras med genomsläppliga lösningar vilket innebär att grundvattennivåerna sannolikt inte påverkas negativt av planförslaget.

Sammantaget innebär planförslaget en viss påverkan på dagvattenproblematiken i området, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Areella näringar	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		

Jordbruksmark enl. 3 kap. 4 MB	X				
Skogsbruk	X				
Djurhållning	X				
Fiske	X				
Kommentar:					

Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, radon, ljus och skarpt sken, luft, ekosystemtjänster	Risk för			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Buller		X			Avser minder trafikökning pga fler boende.
Miljökvalitetsnormer för buller	X				
Markföroreningar		X			Endast lindrigt förorenat efter tidigare infartsparkering.
Målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter		X			Transportled ner till Kummelbergets industriområde.
Bländande ljussken	X				
Vibrationer	X				
Explosion	X				
Utsläpp	X				
Joniserande strålning (radon)	X				
Magnetfält från kraftledning	X				
Översvämningsproblematik		X			Detaljplanen medför inte försämrad översvämningsproblematik till följd av skyfall om föreslagna skyddsåtgärder införs.
Risk för ras och skred		X			Utpekat av SGU, den geotekniska utredningen ger svar på denna fråga (Se bergundersökningen)
Skador på byggnader	X				
Miljökvalitetsnormer för luft	X				
Miljökvalitetsmål för luft	X				
Luftburna föroreningar eller försämring av luftkvalitén	X				
Lukt	X				
Kommentar: <i>Markföroreningar</i> De markföroreningar som finns inom området innebär endast kontrollerad masshantering, inte att detaljplaneområdet behöver saneras för att bli lämpligt att bebygga. Det innebär att denna fråga inte medför att planen ska anses vara betydande miljöpåverkan.					

Målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter

Enligt riskbedömningen som har utrett individrisk och samhällsrisk för Mensättravägen är både individrisken och samhällsriskerna lägre än det undre acceptanskriteriet, vilket innebär att risknivån kan anses vara acceptabel utan att riskreducerande åtgärder vidtas längs Skarpövägen.

Med hänsyn till Länsstyrelsens riktlinjer för sekundär transportled för farligt gods har riskreducerande åtgärder infogats i detaljplanen. Så planförslaget innebär ingen risk för betydande miljöpåverkan.

Angående *översvämningsproblematik*, se ovan under rubriken Vatten.

Risk för ras och skred

Norra delen av detaljplaneområdet är delvis utpekad som skredrisk i SGU:s underlagsmaterial. Geoteknisk undersökning visar dock att det i praktiken inte föreligger sådant problem. Risk för ras och skred innebär därför inte i det här fallet att planen ska anses innebära betydande miljöpåverkan.

Sammantaget innebär störningar och risker genom planförslaget inte en risk för betydande miljöpåverkan.

Kumulativa effekter, miljömål, klimatpåverkan, övrigt	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Projektet betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan		X			Planen har en viss negativ effekt på tall- och ädellövs-spridningssambandet, som redan i dag är försvagat i och med exploateringen i Nacka.
Andra projekts miljöpåverkan på planområdet		X			Närliggande detaljplanernas genomförande kommer också att ge viss negativ påverkan på spridningssambandet vilket medför en kumulativ påverkan på Agaten.
Klimatpåverkan		X			Alla stadsbyggnadsprojekt får en klimatpåverkan. Framst genom uppförande av nya byggnader, men även exempelvis genom sprängning och borttransport av bergmassor samt genom att växter, som binder koldioxid, tas bort.
Nationella eller regionala miljömål	X				Ingen påverkan.
Riksintresse kommunikationer	X				
Kommentarer: <i>Planens kumulativa påverkan</i> Föreslagen detaljplan har viss negativ påverkan på spridningssambandet för tall och ädellövslevande arter. Påverkan är i begränsad omfattning men varje naturområde, om än litet, ger en kumulativ påverkan på biologiska mångfalden och					

spridningsvägarna i Nacka. Detaljplanerna för Volten och Pylonen har på samma sätt kumulativ påverkan på föreslagen detaljplan. Bedömningen är att denna plan inte innebär en betydande miljöpåverkan.

Klimatpåverkan

I det här projektet är det tillverkningen av de material som används i byggnaderna, samt grundläggningsarbete och driftskedet som ger de största utsläppen av koldioxidekvivalenter. I driftskedet är det exempelvis byggnadernas livslängd, energianvändning för uppvärmning och hushållsel som är stora poster. I alla skeden går klimatpåverkan att minska, t ex genom materialval, masshanteringsplan och energisnåla hus.

Sammantaget är inte klimatpåverkan så stor att planförslaget innebär en risk för betydande miljöpåverkan.

Motiverat ställningstagande

Detaljplanen är av begränsad omfattning och bedöms få en begränsad miljöpåverkan. Miljöpåverkan sker främst på klimatet och på naturmiljön. I det senare fallet försvinner ett mindre grönområde. Planförslaget får en begränsad negativ konsekvens på den biologiska mångfalden i området, då grönområdet har ett begränsat biologiskt värde och storlek. Ett fåtal ädellövträd i korsningen av Ormingeringen och Skarpövägen kommer eventuellt tas bort vilket får vissa negativa effekter på artgrupper som är starkt knutna till dessa trädarter. Borttagandet av träden får även viss negativ effekt på landskapsbilden och det nord-sydliga ädellövsspridningssambandet, som redan i dag är försvagat i och med exploateringen i området.

Sammantaget innebär planförslaget en viss negativ påverkan på klimatet, kulturmiljön, landskaps- och stadsbilden och en viss kumulativ påverkan på rekreativvärdena i Västra Orminge, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Detaljplanen får inga negativa konsekvenser avseende ytvatten, skyfall eller föroreningar, i det fall planerade åtgärder genomförs. Detaljplanen uppfyller de nationella riktlinjerna för trafikbuller vid bostadsbebyggelse. Sammantaget innebär planförslaget en viss påverkan på dagvattenproblematiken i området, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte områden som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt. Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra betydande påverkan på miljön, natur- eller kulturvärden, människors hälsa.

Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning enligt miljöbalken behöver därför inte göras för detaljplanen. De miljöfrågor som har betydelse för projektet undersöks under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen. Som underlag för planbeskrivningen tas en miljöredovisning som redovisar miljökonsekvenserna fram.

Undersökningen är utförd av Rein Martinsson planarkitekt, Petter Söderberg miljöplanerare, Emily Sedin landskapsarkitekt, Åsa Keane ekolog och Lisa Sarban antikvarie.

Planenheten
Angela Jonasson
Gruppchef Nacka

Rein Martinsson
Planarkitekt